

Rondetafel Vlaams Apothekersnetwerk: efficiëntie en zorgkwaliteit

Digitalisering, eHealth & AI

Persbericht

04/04/2025

In februari organiseerde het Vlaams Apothekers Netwerk (VAN) twee uitgebreide rondetafelgesprekken over de thema's eHealth en diabetes, met als doel de rol van de apotheker in de zorg te versterken en de sector klaar te stomen voor toekomstige uitdagingen. Deze gesprekken, die plaatsvonden in nauwe samenwerking met experts en andere stakeholders uit het zorglandschap, resulteerden in een concreet te realiseren actieplan. Met het actieplan digitalisering wordt vooral het nog efficiënter werken beoogd. Dit is nodig omwille van de sterk toenemende zorgbelasting die ons wacht als gevolg van de gekende uitdagingen (toenemende zorgvraag, vergrijzing, beperkte middelen).

De zorgsector staat onder druk door vergrijzing, een tekort aan zorgverleners en beperkte budgetten. Om ziekenhuizen te ontlasten, zal de zorg steeds meer naar de eerste lijn verschuiven, waarbij de apotheker een sleutelrol speelt door zijn laagdrempelig en toegankelijk karakter. Om die rol te kunnen opnemen, is een verhoogde efficiëntie in de apotheek cruciaal. Digitalisering en artificiële intelligentie (AI) kunnen daarbij een verschil maken.

Tijdens de rondetafel over eHealth op 18 februari werd besproken hoe deze technologieën de apotheker kunnen ondersteunen bij de toenemende zorgvraag. Experts in AI, eHealth, gegevensdeling, dashboarding en digitalisering belichtten de kansen van wat vandaag al bestaat, waar aan gewerkt wordt voor de toekomst, hoe de verschillende systemen dienen geïntegreerd te worden en hoe de rol van de apotheker kan worden ondersteund. Er werd gewezen op de opkomst van hybride zorg met een simpele regel; zet digitale tools in waar mogelijk en menselijke zorg waar nodig. Apothekers zetten al meerdere stappen in deze digitale zorgverlening. Maar meer, krachtigere en performantere tools zijn nodig en voor een succesvolle implementatie hiervan zijn opleiding evenals naleving van ethische richtlijnen essentieel.

Inzichten van experts:

Claudia Rijcken (Pharmi) toonde hoe AI de farmaceutische zorg kan versterken via risicodetectie, medicatiebegeleiding en gepersonaliseerde patiëntinformatie, mits randvoorwaarden zoals educatie, ethiek en implementatie bewaakt worden. Ze riep op om AI als een versterkend hulpmiddel te zien: "AI zal de apotheker niet vervangen, maar wie AI niet inzet, zal zijn beroep niet optimaal kunnen uitoefenen."

Thomas Van Langendonck (Vitalink) schetste de toekomst van digitale systemen zoals Vitalink, Vaccinnet 2.0 en Alivia en het belang van efficiëntere en gebruiksvriendelijke tools. Hij erkende bestaande pijnpunten, maar wees ook op de belangrijke evoluties, zoals de introductie van FHIR-standaarden en de implementatie van VIDIS. Alivia is het digitale samenwerkingsplatform voor zorgplanning, waarbij de persoon met zorgnood centraal staat en actief deelneemt. Alivia moet bijdragen aan efficiëntere samenwerking en betere opvolging van zorgplannen door het faciliteren van afsprakenbeheer en zorgcoördinatie tussen verschillende zorgverleners. Het zal geïntegreerd worden in softwarepakketten ter ondersteuning van zorgverleners.

Prof. Jan De Maeseneer en Apr. Dirk Broeckx gaven een inkijk in BIHR (Belgian Integrated Health Record) en VIDIS (Virtual Integrated Drug Information System). BIHR is gebaseerd op de principes van geïntegreerde zorg en het quintuple-aim model en wil zorgverleners een geïntegreerd en virtueel dashboard met alle relevante patiëntgegevens wil bieden. De meest relevante informatie, afhankelijk van de zorgcontext wordt automatisch in het dashboard gefilterd. Door gegevens 'only once & at once' te registreren en ook AI-ondersteuning in te bouwen, wordt de zorg efficiënter én persoonlijker. Daarbij denkt men meer en meer in zorgepisodes in plaats van caresets, dit wil zeggen dat men de gegevens meer en meer gaat groeperen rond één bepaalde aandoening (bijvoorbeeld astma) in plaats van een bepaald zorgdoel wat meer aandoeningen (bijvoorbeeld. het ontslag uit het ziekenhuis na een hospitalisatie voor astma) kan omvatten.

Apr. Manon Buyl en Dr. Marie Van de Putte (PHM/KU Leuven) presenteerden Population Health Management (PHM) als antwoord op de toenemende zorgvraag. Hierbij verschuift de zorg van 'gericht op het individu' naar 'gericht op een bevolkingsgroep'. Door gezondheidsdata op buurtniveau te verzamelen en te analyseren, kunnen risicogroepen proactief benaderd worden. Dashboarding en het ontwikkelen van barometers als audittools voor zorgteams maken de data hanteerbaar.

Prof. Hans De Loof (UAntwerpen) legde uit hoe AI-technologieën zoals Clinical Decision Support Systems (CDSS), autoscribers en taalmodellen kunnen bijdragen aan een efficiëntere zorgpraktijk in de apotheek de nadruk op het nut van AI op patiëntniveau en pleitte voor. Hij riep op tot een grotere rol van de overheid in data-integratie en cybersecurity, om een veilig digitaal zorgsysteem te garanderen.

Efficiëntie en standaardisatie

Al deze systemen hebben te maken met de patiëntenzorg, maar ook logistieke en administratieve processen moeten zoveel mogelijk worden opgelost. Voorraadbeheer en geneesmiddelentekorten, bijvoorbeeld, zijn grote tijdverslinders. Daarom zijn er ook tools nodig die apothekers helpen efficiënter te werken, zodat zij zich meer kunnen richten op zorgverlening. Standaardisatie is een belangrijke voorwaarde voor echte doorbraak van digitalisering. Die standaardisatie moet niet alleen bij apothekers doorgedreven worden (waar al veel gestandaardiseerd is), maar ook bij alle betrokken beroepsgroepen. Alleen dan zijn gegevens echt overdraagbaar.

AI kan niet alleen de efficiëntie verhogen maar kan ook helpen bij het verminderen van menselijke fouten en het beslissingsproces ondersteunen, alhoewel het zeker niet onfeilbaar is, Virtuele assistentes en rolkranten kunnen bijdragen tot het bewaren van het overzicht van af te handelen punten.

VAN-actieplan digitalisering?

Met het oog op het verbeteren van de efficiëntie in de apotheek werden drie concrete actiepunten geformuleerd voor digitalisering en AI:

1. VAN zal starten met het inventariseren van de tijdsverslinders in de apotheek,
2. VAN zal inventariseren wat er allemaal reeds aan tools bestaat, toetsen of ze goed gebruikt worden en – zo nodig – betere implementatie faciliteren.
3. VAN zal onderzoeken welke ontwikkeling van meldingssystemen zoals pop-ups, virtuele assistentes en rolkranten die apothekers kunnen ondersteunen zonder hen te overbelasten, bijvoorbeeld bij het oplijsten en afhandelen van prioriteiten.

Contact

MARLEEN HAEMS

Algemeen directeur Vlaams Apothekers Netwerk (VAN)

0484 50 25 12

directie@vlaamsapothekersnetwerk.be

DENNIS AMSTERS

Communicatiemedewerker Vlaams Apothekers Netwerk (VAN)

0494 90 09 02

dennis.amsters@vlaamsapothekersnetwerk.be

VAN is het representatief netwerk van de Vlaamse apotheker dat fungeert als aanspreekpunt en spreekbuis van de apotheker voor de Vlaamse overheid en alle organisaties betrokken bij de gezondheids- en welzijnszorg in Vlaanderen. VAN is een samenwerkingsverband van de apothekersverenigingen in de Vlaamse gemeenschap en brengt hun standpunten samen. VAN omkadert en versterkt de positie van de apotheker als actieve partner binnen een Vlaams gezondheidsbeleid en bevordert de ontwikkeling van Farmaceutische Zorg, preventie- en gezondheidsprojecten. VAN ondersteunt de Vlaamse apotheker in zijn dagdagelijkse praktijk en ontwikkelt en valoriseert het beroep van apotheker. VAN benut hiervoor de complementariteit die heerst binnen de apothekersverenigingen in de Vlaamse gemeenschap. Voor meer informatie zie: www.vlaamsapothekersnetwerk.be.